

Deres ref: 15/3837

Vår ref: 207.14/ØBE

Dato: 18.04.16

Høring – endringer i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet – dagpenger under utdanning

Akademikerne viser til høring om endringer i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet – dagpenger under utdanning sendt fra departementet 17.mars 2016.

- Akademikerne mener det er viktig å opprettholde et tydelig skille mellom det å studere og det å motta dagpenger. Samtidig er det av stor betydning for medlemmer i våre medlemsforeninger å ha mulighet til å kombinere dagpenger og kvalifiserende utdanning. Det viktigste for oss er å begrense lengden på ledigheten.
- Akademikerne støtter forslaget om endrede regler for dagpenger under utdanning etter dagpengeforskriftens bokstav a), samt at det legges opp til rask ikrafttredelse.
- Akademikerne mener at departementet bør endre forskriftens bokstav c) slik at det blir mulig å kombinere alle typer utdanning/fag og enkeltemner som kan inngå i en høyere grad med dagpenger. Vårt forslag er derfor at bokstav c) annet ledd strykes.
- Akademikerne mener arbeidsmarkedsutfordringen for høyt utdannende må møtes ved at all utdanning etter dagpengeforskriftens bokstav a) og c) gir fulle dagpengerettigheter.

Kort om høringsforslaget - dagpengeforskriftens § 4-3 fjerde ledd bokstav a)

Etter forslaget til dagpengeforskriftens § 4-3 fjerde ledd bokstav a) og ordlyden i høringsnotatet er Akademikerne fornøyd med at det legges opp til at utdanning og enkeltfag/emner som kan inngå i en høyere grad kan kombineres med dagpenger. Dagpengeretten er etter forskriftsforslaget i behold dersom den kvalifiserende utdanningen er lagt opp slik:

- Undervisning skjer «utenfor normal arbeidstid», det vil si på kveldstid
- Progresjonen i forhold til normalstudier er redusert med 50%

Det innvilges inntil 10 dagers studiesamlinger på dagtid per semester. Akademikerne mener dette er gode tiltak.

Vi ønsker samtidig å peke på at medlemmer i våre medlemsforeninger ønsker å benytte tiden som arbeidsledige, både kveldstid og dagtid, til kvalifiserende utdanning. Teknologi gjør det foreldet å ha særskilte regler for når på døgnet læring skjer. Vi mener det beste er at utdanning i alle typer fag kan kombineres med dagpenger uavhengig av når utdanningen tar sted. Vi mener departementets forslag vil innebære at:

- Kvalifiseringen for ny jobb tar lenger tid enn nødvendig på grunn av kravet om redusert progresjon under bokstav a)
- Det vil av samme grunn ta lenger tid enn nødvendig å returnere til arbeidslivet med ny kompetanse
- De samfunnsøkonomiske kostnadene øker og potensielle inntekter fra personskatt reduseres.

Dagpengeforskriftens § 4-3 fjerde ledd bokstavene a) og c)

Mange av medlemmene i våre medlemsforeninger har dessverre fått avslag på krav om dagpenger fra NAV fordi valgt utdanning/kurs har skjedd på dagtid og fordi de

kvalifiserende fagene/utdanningen arbeidslivet etterspør som hovedregel alltid kan inngå i en høyere grad.

Etter dagpengeforskriftens § 4-3 fjerde ledd bokstav c) annet ledd er det ikke mulig å kombinere dagpenger og utdanning/kurs/enkeltemner som kan inngå i en høyere grad. Akademikerne mener at denne delen av forskriftsbestemmelsen må fjernes. Slik vil regelverket bygge bedre opp under formålet om raskt å få kvalifiserte arbeidsledige tilbake i jobb. Forskriftskravet om «dagtid» i bokstav c) fremstår også som lite tilpasset dagens teknologi der bruk av dataverktøy åpner for utdanning ubundet av tid.

Om utdanningen skjer på kveldstid eller dagtid blir av den grunn i mange tilfeller uten reelt innhold. Dagens arbeidsmarked og arbeidstidsordninger er i stor grad preget av fleksibilitet. Et skille mellom «normal» og «unormal arbeidstid» virker lite relevant som kriterium.

Sammenhengen mellom dagpengeforskriftens bokstav a) og bokstav c) fremstår dårlig begrunnet. Gitt at utdanning kan skje «på kveldstid» og med redusert progresjon, tillater bokstav a) en kombinasjon av alle typer utdanning og dagpenger.

Når utdanning skjer på dagtid og innenfor et begrenset tidsrom på tre måneder, skal det etter bokstav c) automatisk gis avslag på dagpenger dersom utdanningen kan inngå i en høyere grad. Hva som i det enkelte tilfelle utgjør normalarbeidstid kan være nokså vanskelig å avgjøre.

At det skal være en tilsiktet forskjell mellom utdanningstyper hovedsakelig basert på når på døgnet utdanningen/kvalifiseringen foretas, fremstår som vanskelig å forstå. Et slikt regelsett ivaretar ikke den arbeidslediges og samfunnets ønske om rask retur tilbake til arbeidsmarkedet. Det kan også medføre at flere bruker unødvendig lang tid på kvalifisering som de ellers ville gjennomført på normert tid.

Departementets forslag gir kun et delvis svar og medfører feil bruk av tid og ressurser. I et samfunnsperspektiv er det ikke ønskelig at den arbeidsledige holdes på dagpenger i dobbelt så lang tid for å tilfredsstille progresjonskravet under bokstav a).

Akademikerne mener arbeidsmarkedsutfordringen for høyt utdannende må møtes ved at all utdanning etter dagpengeforskriftens bokstav a) og c) gir fulle dagpengerettigheter.

Akademikernes forslag

Akademikerne mener at departementets forslag til endringer av dagpengeforskriftens § 4-3 fjerde ledd bokstav a) kun svarer på deler av utfordringen for høyt utdannede arbeidsledige som ønsker eller trenger å ta kvalifiserende utdanning i dagens arbeidsmarked.

Vi mener at departementet i tillegg bør endre forskriftens bokstav c) slik at det blir mulig å kombinere alle typer utdanning/fag og enkeltemner som kan inngå i en høyere grad med dagpenger. Vårt forslag er derfor at bokstav c) annet ledd strykes. Vi ser at dette kan kreve en lovendring.

Dette vil gi en enkel og forutsigbar regel. Endringen innebærer at den arbeidsledige gis adgang til å kombinere dagpenger med enhver form for kvalifiserende utdanning. Samtidig vil det noe kunstige skillet mellom vanlig (dagtid) og uvanlig (kveldstid) arbeidstid bli mindre sentralt.

Forslaget vårt vil ta hensyn til alle som har tidligere formell utdanning, men som trenger kompetansepåfyll for raskt å komme tilbake i jobb. Utdanning med dagpengerett kan med vårt forslag enten skje «utenfor arbeidstid» og med redusert progresjon, eller på dagtid med full progresjon.

At det settes en maksimalgrense på tre måneder under bokstav c) bidrar til å understreke skillet mellom ordinær utdanning som må skje for egen regning, og kompetansehevende tiltak med dagpenger for å bringe arbeidsledige raskere tilbake i jobb.

Vi mener at det er viktig at dagpengeforskriften åpner opp for en differensiering utfra den arbeidslediges behov, erfaring og utdanningsnivå. For medlemmene i våre medlemsforeninger og arbeidsgiverne som ansetter, er det gjerne slik at kompetanse og utdanning er «ferskvare». Den må utvikles, pleies og holdes ved like for å være attraktiv nok

til å fungere i et krevende arbeidsmarked. Det er derfor viktig at den kvalifiserende utdanningen kan skje så raskt som mulig.

Kombinasjonen av kvalifiserende fag og dagpenger vil øke sannsynligheten for rask retur tilbake til arbeidslivet. For samfunnet vil gevinsten bli et økt og mer riktig kompetansenivå blant arbeidstakerne. Det vil bidra til enda raskere omstilling til nye jobber og næringer.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Øyvind Berdal
Rådgiver